Opgroeien

Kinderopvang Special

11 maart 2024, update 16 januari 2025 en 11 april 2025.

De wijzigingen van 16 januari en 11 april 2025 zijn in het groen aangeduid.

Voorrangsregels in de groeps- en gezinsopvang met subsidie inkomenstarief

Voor: organisatoren kinderopvang
Ter info aan: lokale loketten kinderopvang, softwareleveranciers, toeleiders

Deze Kinderopvang Special geeft uitleg over de **voorrangsregels** voor locaties groepsopvang en gezinsopvang die de subsidie inkomenstarief krijgen. Deze nieuwe regels zijn op **1 april 2024** in werking getreden.

Welke voorrangsregels zijn vanaf 1 april 2024 verplicht? 2
Wat betekent in totaliteit gemiddeld 4/5de? 2
Wat betekent '4/5de dagopleiding met het oog op werk'? 2
Verandert dit iets voor de kinderen die al een plaats toegewezen kregen? 3
Welke bewijsstukken zijn er nodig? 3
Welke afwijkingen zijn mogelijk? 4
Wat als je opvang meer dan 10 % gezinnen heeft uit de groep waarvoor je mag afwijken? 4
Welke aanpak en voorrangsregels kan je zelf kiezen? 4
Wat wordt er nu van een organisator verwacht? 5
Welke verplichting valt weg? 5
Verandert er iets voor de plussubsidie (trap 3)? 5
Hoe zal Opgroeien de nieuwe regels opvolgen? 5
Waar kan je terecht met vragen? 6

Vlaanderen
is kansrijk opgroeien

Welke voorrangsregels zijn vanaf 1 april 2024 verplicht?

De nieuwe voorrangsregels gelden voor opvanglocaties met subsidie voor inkomenstarief zonder plussubsidie.

Wanneer je **gelijktijdige vragen voor opvang** krijgt, geef je voorrang aan het gezin waarvoor **kinderopvang noodzakelijk** is **om te werken** of om **een opleiding met het oog op werk** te volgen. Daarbinnen geef je absolute voorrang aan:

- wie als gezin in totaliteit gemiddeld
    - minstens 4/5de werken;
    - of een minstens 4/5de dagopleiding volgen met het oog op werk;
    - of een minstens 4/5de combinatie van werken en dagopleiding volgen met het oog op werk;
- broers of zussen van kinderen die tegelijkertijd naar dezelfde kinderopvang gaan;
- pleegkinderen.

Er is in de regelgeving geen rangorde bepaald tussen deze 3 voorrangsgroepen. Je bepaalt als organisator zelf hoe je deze toepast.

Let op! Je mag geen vragen toewijzen op basis van wie het eerst komt. Je zou denken dat er geen gelijktijdige vragen zijn als je ze toewijst in de volgorde waarin ouders ze stellen. Elke organisator moet echter een opnamebeleid hebben waarin staat wanneer de opvang vragen behandelt. Als er in die periode meerdere vragen zijn, bepalen de voorrangsregels wie voorrang krijgt.

Wat betekent in totaliteit gemiddeld 4/5de?

In een twee-oudergezin moeten **de ouders samen** minstens 4/5de werken of een 4/5de dagopleiding volgen. Het volstaat niet dat één van beide ouders aan het criterium voldoet. Er wordt gekeken naar de gemiddelde tewerkstellingsbreuk. Bijvoorbeeld: als de ene ouder voltijds werkt en de andere minstens 3/5de, dan voldoet het gezin aan de voorwaarde 'in totaliteit gemiddeld 4/5de' aan het werk'.

Wat betekent '4/5de dagopleiding met het oog op werk'?

Dit is:

- een intensief traject naar werk;
    - elke scholing of begeleiding die gericht is op vaardigheden die nodig zijn voor de voorbereiding op werk of het zoeken naar werk komt in aanmerking.
- een inburgeringstraject;
- een opleiding die leidt tot een onderwijskwalificatie

Opgelet!

Een **traject naar werk** komt enkel in aanmerking voor absolute voorrang als het een intensief traject is en zo geattesteerd wordt door VDAB, OCMW of een gelijkwaardige instantie.

Iedereen die **inburgering** volgt of een **opleiding die leidt tot een onderwijskwalificatie**, komt in aanmerking voor absolute voorrang. Hiervoor is een intensieve of 4/5de tijdsbesteding **niet** vereist.

Verandert dit iets voor de kinderen die al een plaats toegewezen kregen?

Neen. Plaatsen die al toegewezen zijn voor 1 april 2024 zijn definitief toegewezen. Het is niet de bedoeling dat je iets wijzigt aan gemaakte afspraken of ondertekende overeenkomsten.

Welke bewijsstukken zijn er nodig?

Een verklaring op eer door het gezin op het moment van de aanvraag volstaat. Een gezin kan niet altijd goed inschatten wat de situatie zal zijn op het moment van de start van de opvang. Daarom wordt de formulering in de verklaring op eer **ruim geformuleerd**:

- Alleenstaande: ik werk momenteel 4/5de of ik zal 4/5de werken op het moment dat mijn kindje naar de opvang gaat;
- Partners: mijn partner en ik werken gemiddeld 4/5de of zullen 4/5de werken op het moment dat mijn/ons kindje naar de opvang gaat.

Wijzigingen in de gezinssituatie in de loop van de opvangperiode hebben geen impact.

Hier vind je een model van verklaring op eer.

Softwareleveranciers kunnen deze formulering overnemen in het aanvraagformulier van het Lokaal Loket Kinderopvang.

- Je houdt de verklaring op eer bij. Op die manier kan je aantonen dat je de voorrangsregels correct hebt toegepast.
- Jij hoeft de juistheid van de verklaring niet te controleren.
    - Je wijst het gezin er op dat zij in staat moeten zijn om de verklaring te bewijzen. Dit kan op basis van de attesten hieronder.
    - Bij twijfel over de juistheid mag je de bewijsstukken opvragen. Als blijkt dat de ouder een valse verklaring heeft gedaan, mag je de toewijzing terug intrekken.

minstens 4/5 werken	een kopie van het arbeidscontract of een attest van de werkgever of een uittreksel uit de kruispuntbank voor ondernemingen
intensief traject naar werk	een attest van een arbeidsbemiddelingsdienst, een organisatie die een gelijkwaardig traject aanbiedt
opleiding die leidt naar onderwijskwalificatie	een attest van een opleidingsinstantie
inburgeringstraject	een inburgeringscontract
broers of zussen	- een attest van gezinssamenstelling

	- als dat van toepassing is: een uitspraak van de rechtbank over de verblijfsregeling van de kinderen
pleegkinderen	een attest van de pleegzorgorganisatie

Welke afwijkingen zijn mogelijk?

Je kan **afwijken** van de algemene voorrang voor werk en opleiding.

Voorwaarden

- Je kan afwijken voor **maximaal 10%** van alle kinderen die je in de locatie opvangt. Dit aantal mag afgerond worden naar boven. Voor een locatie met minder dan tien kinderen is dit dus één kind. Kinderen die gebruik maken van DOP-plaatsen tellen niet mee in de 10 %.

- De afwijking is enkel mogelijk in het **belang van het kind** of door een **gezondheids- of welzijnssituatie** in het **gezin**. Voorbeelden: een kind uit een gezin waarbij een uithuisplaatsing dreigt of een kind waarvan de moeder ernstig ziek is en niet werkt.

- Voor deze afwijking van de voorrang heb je een **advies van een instantie die werkt met gezinnen** nodig. Hieronder verstaan we een brede groep van organisaties die met gezinnen (samen)werken. bijvoorbeeld:
    - het Lokaal Loket Kinderopvang
    - organisaties die werken binnen de preventieve gezinsondersteuning (lokaal team Kind en Gezin, inloopteam Huis van het Kind, CKG, ...)
    - hulpverleningsaanbieders (CKG, CAW, OCMW, ...)
    - trajectondersteuners uit de domeinen Werk en Integratie en Inburgering

Wat als je opvang meer dan 10 % gezinnen heeft uit de groep waarvoor je mag afwijken?

De afwijking van de algemene voorrangsregels is enkel van toepassing op het geven van voorrang bij het behandelen van **gelijktijdige vragen**. Ook als je de 10% hebt bereikt, kan je nog afwijken en een plaats toekennen. Wel mag er dan niet gelijktijdig een vraag zijn uit een voorrangsgroep, want dan ben je verplicht om de plaats toe te kennen aan het gezin uit de voorrangsgroep.

Welke aanpak en voorrangsregels kan je zelf kiezen?

Je bepaalt zelf de tijdsperiode (per maand, week, dag, twee weken...) waarin je vragen bundelt. In samenwerking met het Lokaal Loket Kinderopvang kan je hierover lokaal afspraken maken. Het is belangrijk dat je als organisator je keuzes kan verantwoorden.

Krijg je tegelijkertijd vragen die allemaal beantwoorden aan de wettelijke kenmerken? Of moet je kiezen tussen vragen die allemaal niet voldoen aan de wettelijke kenmerken? Dan kan je **aanvullend zelf criteria** bepalen.

Wat wordt er nu van een organisator verwacht?

Pas je opnamebeleid aan voor **aanvragen die je vanaf 1 april 2024** doet.
Aanvragen van voor 1 april behandel je nog volgens de oude voorrangsregels.
In het **opnamebeleid** maak je duidelijk aan ouders en toeleiders hoe je de voorrangsregels uit de regelgeving toepast en welke voorrangsregels je aanvullend gebruikt. Het opnamebeleid wordt opgenomen in het huishoudelijk reglement.

Welke verplichting valt weg?

Je bent **niet meer verplicht** om:

- voorrang te geven aan **gezinnen met een laag inkomen of aan alleenstaanden**;
- ervoor te zorgen dat **20 % van de kinderen** in de opvang tot **voorrangsgroepen** behoren.

Verandert er iets voor de plussubsidie (trap 3)?

Neen. De voorrangsregels voor een opvanglocatie met de plussubsidie **blijven dezelfde**. Opvanglocaties die de plussubsidie krijgen, moeten voor **de hele locatie** voldoen aan de voorwaarden van de plussubsidie. Dit is ook zo als deze locatie niet voor alle plaatsen de plussubsidie ontvangt.

Je past de **absolute voorrang voor kwetsbare gezinnen** toe. De voorrang voor werk en opleiding geldt niet als er tegelijkertijd opvangvragen zijn van gezinnen die kwetsbaar zijn. Heb je op het moment van toewijzing geen opvangvragen van kwetsbare gezinnen, dan pas je de voorrangsregels van inkomenstarief toe.

De **kenmerken van een kwetsbaar gezin** blijven dezelfde.

Hoe zal Opgroeien de nieuwe regels opvolgen?

Organisatoren

Opgroeien zal voor 2024 enkel cijfers opvragen over het bereik van de kwetsbare gezinnen in locaties met de plussubsidie.

Organisatoren die **enkel de subsidie inkomenstarief** krijgen, moeten geen jaarlijkse cijfers over het bereik meer rapporteren.

Lokale loketten kinderopvang

De lokale loketten kinderopvang moeten geen cijfers over het aantal (onbeantwoorde) opvangvragen van voorrangsgezinnen meer bezorgen.

Ouders

Ouders houden de nodige bewijsstukken bij om hun verklaring op eer te staven. Als organisator ben je niet verplicht om deze bewijsstukken op te vragen. Bij twijfel over de verklaring kan je ouder wel vragen om deze te tonen.

Waar kan je terecht met vragen?

Bij je klantenbeheerder